

1530.

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 30 października 1950 r.

w sprawie zasad organizacji finansowej i systemu finansowego Państwowych Gospodarstw Rolnych na rok 1951.

Na podstawie § 61 i § 62 uchwały Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. w sprawie zasad organizacji finansowej i systemu finansowego przedsiębiorstw państwowych, objętych budżetem centralnym (Monitor Polski Nr A-55, poz. 630) zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Zasady organizacji finansowej i systemu finansowego, ustalone w niniejszym zarządzeniu, obejmują podległe Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych Państwowe Gospodarstwa Rolne. Zasady te mogą być rozciągnięte zarządzeniem właściwego Ministra, wydanym w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów, na inne gospodarstwa rolne władania publicznego.

§ 2. Przedmiotem działalności Państwowych Gospodarstw Rolnych jest produkcja roślinna, zwierzęca, przemysłowo-rolna i usługowa w zakresie, przewidzianym postanowieniami statutowymi, oraz akcje zlecone przez władze zwierzchnie.

§ 3. Jednostkami organizacyjnymi Państwowych Gospodarstw Rolnych są:

- a) Centralny Zarząd Państwowych Gospodarstw Rolnych,
- b) Okręgowe Zarządy Państwowych Gospodarstw Rolnych i Rejonowe Zarządy Hodowli Roślin,
- c) Państwowe Gospodarstwa Rolne (jedno i wielozakładowe),
- d) Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin (jedno i wielozakładowe),
- e) inne jedno i wielozakładowe przedsiębiorstwa.

II. Centralny Zarząd Państwowych Gospodarstw Rolnych.

§ 4. Centralny Zarząd Państwowych Gospodarstw Rolnych podlega bezpośrednio Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 5. Centralny Zarząd P. G. R. wykonuje wyłącznie funkcje kierownictwa, koordynacji, kontroli i nadzoru w stosunku do podległych mu przedsiębiorstw — Okręgowych Zarządów P. G. R. i Rejonowych Zarządów H. R.

§ 6. Dochody i wydatki Centralnego Zarządu P. G. R. są objęte budżetem Państwa na zasadach, ustalonych w przepisach budżetowych.

§ 7. Na podstawie szczegółowych zarządzeń Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanych w porozumieniu z Ministrem Finansów, mogą być niektóre dochody Centralnego Zarządu P. G. R. uznane za pozabudżetowe środki specjalne. W tym przypadku podlegają one wpłacie na specjalny rachunek bankowy i wydatkowaniu z tego rachunku na podstawie zatwierdzonego preliminarza budżetowego.

§ 8. Zakłady względnie gospodarstwa pomocnicze Centralnego Zarządu P. G. R. mogą być na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych prowadzone na zasadzie rozrachunku gospodarczego w sposób, ustalony w uchwale Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-55, poz. 630).

§ 9. Centralny Zarząd P. G. R. prowadzi księgowość własną na podstawie planu kont obowiązującego jednostki administracyjne oraz sporządza bilanse zbiorcze podległych przedsiębiorstw.

§ 10. Zasady dysponowania przez Centralny Zarząd P. G. R. funduszami scentralizowanymi określone zostaną

specjalnym zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanym w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 11. Inwestycje i remonty kapitalne w Centralnym Zarządzie P. G. R. finansowane są ze środków, przewidzianych jego budżetem. Centralny Zarząd P. G. R. nie tworzy funduszu amortyzacyjnego.

III. Okręgowe Zarządy Państwowych Gospodarstw Rolnych i Rejonowy Zarząd Hodowli Roślin.

§ 12. Okręgowe Zarządy P. G. R. i Rejonowe Zarządy H. R. podlegają Centralnemu Zarządowi P. G. R.

§ 13. Okręgowe Zarządy P. G. R. i Rejonowe Zarządy H. R. wykonują funkcje bezpośredniego kierownictwa, koordynacji, kontroli i nadzoru w stosunku do podległych im jedno i wielozakładowych przedsiębiorstw działających na zasadzie rozrachunku gospodarczego.

Ponadto do czasu zakończenia organizacji podległych przedsiębiorstw Okręgowe Zarządy P. G. R. i Rejonowe Zarządy H. R. mogą zastępczo wykonywać za nie niektóre czynności, należące do zakresu działania przedsiębiorstw będących na rozrachunku gospodarczym, a określone dalej w § 19.

§ 14. Koszty utrzymania Okręgowych Zarządów P. G. R. i Rejonowych Zarządów H. R. pokrywane są z narzutu na koszty własne podległych im przedsiębiorstw.

Wysokość kosztów utrzymania Okręgowych Zarządów P. G. R. i Rejonowych Zarządów H. R. będzie ujęta w preliminarzach, a wysokość narzutu na koszty własne przedsiębiorstw ustalona w zatwierdzonym planie finansowym.

§ 15. Inwestycje i kapitalne remonty Okręgowych Zarządów P. G. R. i Rejonowych Zarządów H. R. finansowane są w trybie ustalonym dla finansowania inwestycji i kapitalnych remontów w przedsiębiorstwach na rozrachunku gospodarczym.

§ 16. Okręgowe Zarządy P. G. R. i Rejonowe Zarządy H. R. prowadzą rachunkowość własną według dostosowanego odpowiednio planu kont, ustalonego dla przedsiębiorstw P. G. R., działających na zasadzie rozrachunku gospodarczego, oraz sporządzają bilanse zbiorcze przedsiębiorstw podległych.

IV. Przedsiębiorstwa na rozrachunku gospodarczym.

§ 17. Przedsiębiorstwami działającymi na rozrachunku gospodarczym, podlegającymi Okręgowym Zarządowi P. G. R. i Rejonowym Zarządowi H. R. są:

- a) Państwowe Gospodarstwa Rolne i Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin (jedno i wielozakładowe),
- b) inne jedno i wielozakładowe przedsiębiorstwa.

§ 18. Przedmiotem działania przedsiębiorstw, wymienionych w § 17, jest bezpośrednio prowadzenie produkcji roślinnej, zwierzęcej, przemysłowo-rolnej, przemysłowej i usługowej w zakresie przewidzianym postanowieniami statutowymi, oraz akcji zleconych przez władze zwierzchnie.

§ 19. Przedsiębiorstwa, wymienione w § 17, działają na zasadzie pełnego rozrachunku gospodarczego i tym samym:

- a) korzystają w wykonywaniu zadań wynikających z planów gospodarczych z pełnej operatywnej samodzielności,
- b) wchodzi w wykonaniu tych zadań w stosunki umowne z innymi przedsiębiorstwami i organizacjami,
- c) prowadzą pełną rachunkowość, sporządzając pełny samodzielny bilans i rachunek wyników,
- d) posiadają samodzielne rachunki w banku finansującym ich działalność eksploatacyjną,
- e) korzystają bezpośrednio ze środków planu inwestycyjnego,
- f) rozliczają się bezpośrednio z budżetem centralnym.

§ 20. Zakłady w przedsiębiorstwach wielozakładowych winny być sukcesywnie organizowane na zasadach ograniczonego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, a następnie jeżeli ich stopień rozwoju organizacyjnego na to zezwoli, na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, o czym rozstrzyga Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek Centralnego Zarządu P. G. R.

§ 21. Okręgowe Zarządy P. G. R. i Rejonowe Zarządy H. R., w których plan inwestycyjny i plan kapitalnych remontów w roku 1951 przewidują wykonanie kapitalnych robót systemem gospodarczym w wysokości ponad 1.500.000 zł — zorganizują z dniem 1 stycznia 1951 r. wydziały inwestycyjne na zasadzie pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.

§ 22. Zakres wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego zakładów określa zarządzenia, wydane przez Centralny Zarząd P. G. R. za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych. Zakłady i wydziały działające na wewnętrznym pełnym rozrachunku gospodarczym prowadzą gospodarzkę finansową na takich samych zasadach jak przedsiębiorstwa.

§ 23. Państwowe Gospodarstwa Rolne, których głównym przedmiotem działalności jest produkcja roślinna lub zwierzęca, oraz Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin prowadzą księgowość na podstawie planu kont dla Państwowych Gospodarstw Rolnych. Przedsiębiorstwa i zakłady, wymienione w § 17 pkt b), a prowadzone na zasadzie pełnego rozrachunku gospodarczego, których przedmiotem działalności jest produkcja przemysłowo-rolna, przemysłowa lub usługowa, prowadzą księgowość na podstawie właściwego planu kont. Szczegółowe branżowe plany kont zatwierdza Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym P. K. P. G. i Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

V. Rozliczenia.

§ 24. Państwowe Gospodarstwa Rolne i Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin sprzedają produkty bezpośrednio odbiorcom według listy lub kategorii, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 25. Państwowe Gospodarstwa Rolne i Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin sprzedają produkty po cenach zbytu, ustalonych zgodnie z przepisami o zatwierdzeniu cen.

§ 26. Produkty własnej gospodarki używane wewnątrz przedsiębiorstwa, jak również sprzedawane przez jedno Państwowe Gospodarstwo Rolne lub Państwowe Gospodarstwo Hodowli Roślin — drugiemu — rozliczane są według cen stosowanych przy sprzedażach zewnętrznych tj. według cen zbytu.

§ 27. Państwowe Gospodarstwa Rolne i Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin regulują należności dostawcom i ściągają należności od odbiorców na podstawie wystawianych faktur w drodze inkasa bankowego z wyjątkiem przypadków, przewidzianych przepisami szczegółowymi.

§ 28. Zagadnienia podatkowe P. G. R. reguluje dekret o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki społecznej względnie przepisy wydane na jego podstawie.

VI. Finansowanie eksploatacji.

§ 29. Bankiem finansującym i sprawującym bankową kontrolę finansową Państwowych Gospodarstw Rolnych i Państwowych Gospodarstw Hodowli Roślin jest Bank Rolny.

§ 30. Normowaniu podlegają następujące środki obrotowe:

- a) produkcja pochodzenia roślinnego,
- b) produkcja lasów, parków i wód,
- c) produkcja pochodzenia zwierzęcego,
- d) produkcja inwentarza żywego obrotowego,
- e) surowce przemysłu rolnego,
- f) produkcja przemysłu rolnego,
- g) pasze przemysłowe,
- h) nawozy sztuczne,
- i) materiały pędne i smary,
- j) inne materiały pomocnicze i ogólnogospodarcze,
- k) inwentarz małowalowy (przedmioty nietrwałe),
- l) części do maszyn, narzędzi i urządzeń,
- ł) towary obcej produkcji do dalszej odsprzedaży,
- m) produkcja roślinna niezakończona,
- n) produkcja w toku przemysłu rolnego,
- o) międzyokresowe rozliczenia czynne.

§ 31. Normatywy środków obrotowych przedsiębiorstw winny być pokryte w 80% funduszem własnym oraz pasywami stałymi przechodzącymi z okresu w okres.

§ 32. Wyposażenie nowopowstałych przedsiębiorstw w fundusz własny na pokrycie normatywów środków obrotowych następuje z budżetu Państwa.

§ 33. Uzupełnienie brakującego na początku okresu planowania pokrycia normatywów środków obrotowych, jak również pokrycie zwiększenia normatywów w związku ze wzrostem planowanych zadań gospodarczych przedsiębiorstwa w ciągu okresu planowania — następuje z części zysku przedsiębiorstwa, a jeżeli ona jest niewystarczająca — z dotacji z budżetu Państwa.

§ 34. Jeżeli przedsiębiorstwo posiada nadmiar własnych środków obrotowych w stosunku do normatywu, to sumę nadwyżki obowiązane jest wpłacić do budżetu Państwa.

§ 35. Zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie środków obrotowych przekraczających pokrycie funduszem własnym i pasywnymi stałymi następuje z bankowych kredytów obrotowych.

§ 36. Rodzaje kredytów oraz zasady udzielania i ich spłaty, jak również przysługujące Bankowi Rolnemu sankcje w przypadkach nieprzebiegania przez przedsiębiorstwa ustalonych terminów spłat oraz zasad prawidłowej gospodarki finansowej — reguluje uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie zasad normowania i finansowania środków obrotowych przedsiębiorstw państwowych.

VII. Finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów.

§ 37. Zarówno inwestycje jak i zwiększenie pogłowia inwentarza żywego pociągowego i hodowlano-użytkowego (stado podstawowe) w Państwowych Gospodarstwach Rolnych i Państwowych Gospodarstwach Hodowli Roślin, przewidziane w planie inwestycyjnym, będą finansowane:

- a) z funduszu amortyzacyjnego pozostałego po odliczeniu jego części przeznaczonej na kapitalne remonty,
- b) z dotacji z budżetu Państwa,
- c) ze środków własnych.

Tryb finansowania pogłowia inwentarza żywego, pociągowego i hodowlano-użytkowego (stado podstawowe) pochodzącego z własnej hodowli P. G. R. ustali zarządzenie Przewodniczącego P. K. P. G. i Ministra Finansów.

§ 38. Źródłem finansowania kapitalnych remontów w Państwowych Gospodarstwach Rolnych i Państwowych Gospodarstwach Hodowli Roślin jest część funduszu amortyzacyjnego, określona przez Przewodniczącego P. K. P. G. procentowo w stosunku do całości tego funduszu.

§ 39. W granicach ustalonego procentu funduszu amortyzacyjnego, przeznaczonego na kapitalne remonty, Centralny Zarząd P. G. R. jest uprawniony do różnicowania tego procentu w obrębie podległych mu przedsiębiorstw oraz do dystrybucji niewykorzystanych pozostałości funduszu na kapitalne remonty między podległe przedsiębiorstwa.

§ 40. W zakresie działalności inwestycyjnej Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych jest inwestorem centralnym, Centralny Zarząd P. G. R. — inwestorem naczelnym, Okręgowy Zarząd P. G. R. i Rejonowy Zarząd H. R. — inwestorem głównym, a poszczególne Państwowe Gospodarstwa Rolne i Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin i inne przedsiębiorstwa są inwestorami bezpośrednimi.

§ 41. Zaplanowana przez Państwowe Gospodarstwa Rolne, Państwowe Gospodarstwa Hodowli Roślin i inne przedsiębiorstwa amortyzacja winna być odprowadzana co miesiąc w terminie do dnia 22 w wysokości 1/12 rocznej sumy amortyzacji do Banku Rolnego z podziałem na część przeznaczoną na inwestycje i na remonty kapitalne.

Wpłaty powyższe mają charakter zaliczkowy i podlegają odpowiedniemu rozliczeniu na podstawie okresowych zamknięć rachunkowych. W przypadku nieotrzymania od przedsiębiorstwa do dnia 22 każdego miesiąca polecenia przelewu miesięcznej raty amortyzacji — Bank Rolny przeleje w ciągu trzech dni ratę w ciężar rachunku operacyjnego.

§ 42. Tryb finansowania inwestycji regulują przepisy specjalne.

VIII. Podział zysku i pokrywanie strat.

§ 43. Zysk przedsiębiorstwa będzie dzielony na części przeznaczone na:

- a) fundusz zakładowy, o ile jego przeznaczenie na ten cel przewidziane będzie w obowiązujących przepisach,
- b) uzupełnienie i zwiększenie własnych środków obrotowych przedsiębiorstwa w rozmiarach określonych planem finansowym,
- c) wpłatę do budżetu centralnego obejmującą całą pozostałą część zysku, nie mniej jednak niż 10% zysku.

§ 44. Na pokrycie strat przedsiębiorstw planowo deficytowych przewidziana będzie dotacja z budżetu Państwa.

IX. Akcje zlecone.

§ 45. Za akcje zlecone Państwowym Gospodarstwom Rolnym uważa się zarządzane przez władze nadrzędne spełnienie takich zadań gospodarczych, które nie są ob-

jęte planami finansowo-gospodarczymi Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Akcje te są podejmowane przez Państwowe Gospodarstwa Rolne jedynie wówczas, gdy przewidziane są na ten cel środki w budżecie Państwa.

X. Przepisy końcowe.

§ 46. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na podstawie niniejszego zarządzenia wyda zarządzenia szczegółowe, zmierzające do dostosowania organizacji gospodarki finansowej Państwowych Gospodarstw Rolnych w 1951 r. do postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 47. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1951 r.

MINISTER FINANSÓW

K. Dąbrowski